

www.ristikkoakatemia.fi

Muisti ja kokemus

Muisti ja kokemus ovat tärkeitä kaikessa ihmisen toiminnassa. Niin ovat myös uteliaisuus ja kyky oppia uusia asioita. Miten tämä liittyy ristikköiden ratkontaan?

Tästä on palstallamme keskusteltu ennenkin. Muodit menevät ja tulevat, julkikkiset nousevat pinnalle ja väistyvät, historia pysyy. Onko se vain rivi kirjoja, kuten laulussa kerrotaan?

Ihmisen muisti kestää vain niin kauan kuin hän itse elää. Tiedon tallentamiseen pitää olla jokin järjestelmä. Alkuperäiskansoilla, muun muassa muinaissuomalaisilla, muistaminen hoidettiin siten, että laulettiin ja lausuttiin yhdessä runoja, kun soudettiin vettä pitkin yhdessä kirkkovenneellä tai sittemmin vaikkapa yksin soutuvenheellä Kiinaan tai Marokosta Sudaniin. Tällainen toimii edelleenkin esimerkiksi sellaisissa paikoissa, joiden ihmisten teknologia ei ole yhtä kehittyntä kuin meillä pohjoisessa.

Paperia on ollut jo vuosisatoja. Sitten keksittiin tietokoneet, ja kaiken pitäisi, muka, olla digitaalisessa muodossa, ainoastaan. Itse olen työskennellyt kirjastossa jo muutama vuosikymmen sitten, ja vaikka sielläkin kirjat jo silloin luetteloiitiin tietokantaan, silti käytettiin edelleen hyvää varajärjestelmää, paperia. Sitähän tässäkin lehdessä käytetään edelleenkin, vaikka verkkoversiokin on olemassa.

Ja eräs tietokone-eksperttiystäväni varoitti jo silloin 90-luvulla, että mikään tallennusjärjestelmä ei ole ikuinen. Kaikki laitteet mene-

vät rikki ennemmin tai myöhemmin. Kuinka moni meistä hieman vanhemmista ihmisistä on edes vaivautunut säästämään hajonneita lerppujaan ja korppujaan ja niiden tiedostoja? Ja onko niiden sisältämä tieto edes arvokasta, jos niitä ei kukaan koskaan lue tai katso. Ja kuinka monesta vanhasta puhelimesta olet joutunut luopumaan?

Paperikaan ei tietenkään ole ikuista. Se haurastuu ja hapertuu ja kellastuu. Kuka on säästänyt kaikki vanhat paperivalokuvansa? Kirjastot ovat aikoinaan palaneet, Aleksandriassa, hiljattain Brasiiliassa, ja niin edelleen. Entä kaikki ne Instagramin ja vastaavien palveluiden kuvat? Kuinka kauan kukaan jaksaa olla niistä kiinnostunut? Kuinka monta kuvaa tai elokuvaa jaksat katsoa päivässä? Kuinka monta musiikkikappaletta kuunnella?

Palataksemme tämän tarinan alkuun: sanaristikotkin ovat historiallisesti katsottuna hyvin uusi keksintö. Aika hyvä sellainen, ainakin meidän ristikköfaniene mielestä. Vanhat ovat olleet hyviä, uusia ja parempiakin luodaan lisää koko ajan.

Tämä kaikki palautui mieleeni nyt korona-aikana, kun yhteiskunta ei toimi normaalisti, monet ihmiset eivät saa käydä työssänsä. Ristiköitä voi sentään ratkoa kotonaankin. Mutta kuinka monta jaksat ratkoa päivässä? Varmaan aika monta kuitenkin, jos olet innostunut ja kiinnostunut.

Eikö ole siis hyvä juttu, että sanatehtävät pitävät puolensa? Kaikkien muiden mahdollisten ajanvietemuotojen joukossa. Me kaikki fanitkin kehitymme. Ja muistamme. Ainakin, jos meillä on kokemusta.

Antti Parkkinen

antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikköaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:

www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/